

ГРОМАДСЬКА РАДА ДОБРОЧЕСНОСТІ

<https://grd.gov.ua>

head@grd.gov.ua

Затверджено
Громадською радою доброчесності
21.01.2019

ВИСНОВОК

про невідповідність кандидата на посаду судді Верховного Суду
Євсікова Олексія Олександровича
критеріям доброчесності та професійної етики

Проаналізувавши інформацію про суддю Вищого господарського суду України **Євсікова Олексія Олександровича** (далі – Кандидат), Громадська рада доброчесності виявила дані, які дають підстави для висновку про невідповідність Кандидата критеріям доброчесності та професійної етики.

1. Кандидат використовував родинні зв'язки для здійснення кар'єри.

(підпункт 1.6 пункту 1 Індикаторів визначення невідповідності суддів (кандидатів на посаду судді) критеріям доброчесності та професійної етики, затвердженим рішенням Громадської ради доброчесності від 11.01.2019)

Указом Президента України від 13.05.2004 Кандидата призначено на посаду судді Господарського суду міста Києва вперше. 15.04.2008 Указом Президента України в межах п'ятирічного строку Кандидата призначено на посаду судді Київського апеляційного господарського суду. Постановою Верховної Ради України від 17.03.2011 Кандидата призначено на посаду судді Вищого господарського суду України.

На момент призначення на посаду до вищого суду Кандидат перебував на посаді судді 6 років, 10 місяців та 17 днів.

Стрімке кар'єрне просування Кандидата по вертикалі пов'язане в часі з перебуванням його тещі, Фадеєвої Ніни Миколаївни, на посаді в органі суддівського врядування. Так, Рішенням VII з'їзду суддів України від 03.11.2005 Фадеєва Н.М. була обрана членкинею Вищої кваліфікаційної комісії суддів України (ВККС). 30.03.2006 на організаційному засіданні Вищої кваліфікаційної комісії суддів України її обрано секретарем ВККС. Відповідно до розпорядження Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини від 21.09.2010 Фадеєва Н. М. знову була призначена членкинею ВККС.

Відповідно до законодавства, яке діяло на той час, ВККС давала висновок про можливість призначення на посаду судді апеляційного суду (ст. 84 Закону України “Про судоустрій України” в [редакції](#) від 01.01.2008), а також рекомендувала суддю для обрання безстроково (ст. 91 Закону України “Про судоустрій і статус суддів” в [редакції](#) від 24.02.2011).

Хоча конституційно-правове регулювання, що діяло на час призначення Кандидата на посаду судді вперше призначення та обрання безстроково суддею суду апеляційної інстанції і обрання суддею суду касаційної інстанції, передбачало наявність відповідних повноважень у Президента України (ч. 1 ст. 128 Конституції України) та Верховної Ради України (п. 27 ч. 1 ст. 85, ч. 1 ст. 128 Конституції України), однак роль Вищої кваліфікаційної комісії суддів України у визначенні кар’єри судді була значною.

Звертаємо увагу і на той факт, що відповідно до даних досьє Кандидата Фадєєва Н.М. з 27.01.2010 по 01.06.2010 мала довіреність на представництво інтересів Януковича Віктора Федоровича. З 12.02.2010 по 12.07.2010 мала довіреність на представництво інтересів [Колесніченка Вадима Васильовича](#) (заступник голови фракції Партії регіонів у Верховній Раді України, з 2014 року - втік у Росію, де отримав громадянство Росії і став членом партії «Родина», сприяв анексії Криму Росією). Ці зв'язки в умовах неформальних правил, які діяли під час Президентства Віктора Януковича також очевидно надавали Кандидату несправедливі переваги.

Громадська рада доброчесності зазначає, що викладене у будь-якого розумного спостерігача викликає обґрунтований сумнів у тому, що на різних етапах своєї кар’єри Кандидат досягав успіхів виключно завдяки своїм професійним здібностям, не користуючись при цьому привілейованим становищем у зв'язку із перебуванням його тещі на посаді в органі суддівського врядування, відповідальному за вирішення питань суддівської кар’єри.

2. Кандидат на посаду судді допустив дії або бездіяльність, що призвело до розподілу справ у суді з порушенням принципу випадковості при використанні автоматизованої системи. Кандидат на посаду судді не реагував на відомі йому випадки недоброчесної або неетичної поведінки колег, покривав таку поведінку або відомі йому факти протиправної діяльності суддів, працівників суду, нехтуючи відповідальністю не лише за свою поведінку, а за діяльність системи правосуддя загалом

(підпункт 1.7 пункту 1 та підпункт 4.13 пункту 4 Індикаторів визначення невідповідності суддів (кандидатів на посаду судді) критеріям доброчесності та професійної етики, затвердженим рішенням Громадської ради доброчесності від 11.01.2019)

Генеральна прокуратура України завершила досудове розслідування за підозрою колишнього Голови Вищого господарського суду України Татькова В.І., його

колишнього заступника Ємельянова А.С. та колишнього головного спеціаліста канцелярії (на правах відділу) управління документального забезпечення Вищого господарського суду України Катасонової Є.Б. у вчиненні злочинів проти правосуддя – втручання в діяльність судових органів та незаконне втручання в роботу автоматизованої системи документообігу суду, тобто у вчиненні злочинів, передбачених ч. 2 ст. 376, ч. 2 ст. 376-1 КК України.

Кримінальне провадження почато за фактом здійснення вищими посадовими особами Вищого господарського суду України систематичних втручань в автоматизовану систему документообігу суду.

Слідством встановлено, що відповідно до рішення зборів суддів суду від 15.12.2010 в порушення принципів роботи автоматизованої системи документообігу суду у суді було впроваджено 45 спеціалізацій суддів. При цьому значна кількість спеціалізацій мали штучний характер та фактично дублювалися. Штучне створення тотожних спеціалізацій суддів, у 23 з яких визначено лише одного суддю, дало можливість керівництву Вищого господарського суду України здійснювати контроль за розподілом окремих судових справ (заяв) між судьями та призначати конкретного суддю фактично з розгляду визначеної справи (заяви), унеможливило участь інших суддів у розгляді таких справ і перешкодило таким чином належному виконанню ними своїх службових обов'язків, а також позбавило суб'єктів господарювання права на справедливий розгляд справи незалежним і безстороннім судом, установленим законом.

Кандидата віднесено слідством до групи суддів Вищого господарського суду України, на яких здійснювався розподіл справ з порушенням порядку, встановленого законом.

Більше того, Кандидат не лише отримував переваги від втручання в роботу автоматизованої системи документообігу суду, але також ігнорував факти можливого втручання в роботу автоматизованої системи документообігу в інших судах, коли про це зазначали сторони у справах, які розглядав Кандидат.

Наявна інформація з кримінального провадження дає обґрунтовані підстави вважати, що ним встановлені факти тривалого існування в Вищому господарському суді України негативної неформальної практики щодо організації розподілу справ. Така практика мала можливість утвердитися в Вищому господарському суді України лише за активної чи мовчазної згоди з нею суддів цього суду з нехтуванням принципу незалежності судді.

У відповідь на питання журналіста про те, що чи було відомо йому про факти втручання в роботу автоматизованої системи документообігу, Кандидат відповів: “Скарг від адвокатів не було. (...) Зрозумійте, в мене теж є репутація”. Така відповідь свідчить про нерозуміння кандидатом принципу незалежності судді.

Призначення будь-якої особи на посаду судді має відбуватися з урахуванням її минулої професійної діяльності та того, як вплине перебування цієї людини на посаді судді на суспільну довіру до суду.

Підтримання високих стандартів поведінки вимагає від суддів уникнення створення враження неналежної поведінки, як професійної, так і особистої. Суддя має усвідомлювати, що він представляє судову владу держави, та не допускати зі свого боку поведінки, що може зашкодити авторитету суду.

Суддя повинен бути не тільки реально вільним від будь-якого невідповідного зв'язку, упередженості або впливу, але він повинен бути вільним від цього і в очах розумного спостерігача. В іншому випадку довіра до судової влади буде підірвана.

Громадська рада доброчесності не виявила інформації, що Кандидат вчиняв активні дії з метою недопущення чи припинення системного незаконного впливу на процеси розподілу справ, хоча це було б тією поведінкою, яка б відповідала етичним стандартам.

3. Кандидат не пояснив переконливо джерела походження ліквідного майна, витрат, отриманих благ і легальні доходи, на думку розсудливого спостерігача, викликають сумніви щодо достатності для набуття такого майна, здійснення таких витрат, отримання благ

(підпункт 4.9 пункту 4 Індикаторів визначення невідповідності суддів (кандидатів на посаду судді) критеріям доброчесності та професійної етики, затвердженим рішенням Громадської ради доброчесності від 11.01.2019)

У декларації про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру за [2014](#) рік Кандидат вказав дохід від відчуження нерухомого майна у розмірі 4 944 000 грн. Згідно з даними досьє, у липні 2014 року Кандидат здійснив відчуження будинка загальною площею 290,1 кв. та земельної ділянки під ним площею 2 000 кв. м у с. Трипілля Обухівського району Київської області.

Згідно з даними досьє, Кандидат набув право власності на вказану земельну ділянку 14.07.2004. В [інтерв'ю](#) журналістам Кандидат зазначає, що на момент придбання ділянки на ній “був лише фундамент”. 23.06.2006 Кандидат оформив право власності на будинок. Таким чином, Кандидат побудував будинок площею 290, 1 кв. м менше ніж за два роки. При цьому витрати на його будівництво мали б бути співмірними хоча б з половиною ціни його продажу у липні 2014 року, тобто близько 2,5 млн. грн.

На момент придбання ділянки у власність Кандидат був щойно призначений на посаду судді. До того він три роки обіймав посади в апараті Вишого господарського суду України. Очевидно, заробітної плати помічника суді, а згодом судді було недостатньо для придбання земельної ділянки та подальшого будівництва на ній.

Кандидат не відповів на надіслані йому питання та не надав Громадській раді доброчесності жодних документів, які б підтвердили факт відчуження будинка за задекларованою вартістю, та сплати податків від цієї суми.

Відповідно до ст. 126 Конституції України порушення обов'язку підтвердити законність джерела походження майна є підставою для звільнення судді з посади. Викладене підтверджує, що Кандидат не лише не доклав достатніх зусиль для того, аби його поведінка була бездоганною в очах стороннього поінформованого спостерігача, але і не довів законність джерела походження своїх статків.

4. Кандидат безпідставно не задекларував своєчасно своє майно, що є ліквідним активом.

(підпункт 4.6 пункту 4 Індикаторів визначення невідповідності суддів (кандидатів на посаду судді) критеріям доброчесності та професійної етики, затвердженим рішенням Громадської ради доброчесності від 11.01.2019).

У деклараціях особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, поданих за [2015-2017](#) роки Кандидат вказав, що з 31.01.2011 йому на праві користування належить автомобіль Mercedes-Benz ML 350 2010 року випуску, який є власністю його тещі Фадєєвої Н. М. Відомості про користування вказаним автомобілем не вказані суддею у деклараціях про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру за [2013](#) та [2014](#) роки.

01.04.2014 донька Кандидата, Євсікова В. О., набула право власності на земельну ділянку площею 904 кв.м в с. Гореничі Києво-Святошинського району Київської області. Вартість земельної ділянки Кандидат [не декларує](#).

Бангалорські принципи поведінки суддів визначають, що суддя повинен бути поінформованим про власні економічні інтереси як приватної особи або опікуна/піклувальника і докладати розумних зусиль для того, щоб бути поінформованим про економічні інтереси членів своєї сім'ї (п. 4.7).

5. Кандидат допускав порушення правил етики в особистому житті.

(підпункт 4.1 пункту 4 Індикаторів визначення невідповідності суддів (кандидатів на посаду судді) критеріям доброчесності та професійної етики, затвердженим рішенням Громадської ради доброчесності від 11.01.2019).

02.08.2018 щодо судді було складено протокол про вчинення адміністративного правопорушення за ч.5 ст. 122 КУпАП за паркування, зупинку, стоянку транспортного засобу на місці, призначеному для осіб з інвалідністю.

Суддя повинен не допускати порушень етичних норм і уникати поведінки, яка може видатись неетичною, в будь-якій сфері своєї діяльності (п. 4.1 Бангалорських принципів поведінки суддів).

Громадська рада доброчесності звернулася до Кандидата за поясненнями, однак станом на час затвердження цього висновку відповіді від Кандидата не надійшло.

Координатор

Громадської ради доброчесності

(підписано електронним цифровим підписом)

**Протокол
електронного голосування
(є невід'ємною складовою висновку)**

21.01.2019 Громадська рада доброчесності затвердила висновок 11-ма голосами з 20 голосів членів Ради. Роман Смалюк заявив самовідвід.

У голосуванні взяли участь 11 членів:

- 1) Валько Вадим
- 2) Жернаков Михайло
- 3) Куйбіда Роман
- 4) Кулібаба Андрій
- 5) Марчук Антон
- 6) Маселко Роман
- 7) Моторевська Євгенія
- 8) Остапенко Дмитро
- 9) Соколенко Наталія
- 10) Сухоставець Роман
- 11) Яким'як Олег

Координатор

Громадської ради доброчесності

(підписано електронним цифровим підписом)